

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТУ
ФАКУЛТЕТУ ЗА УМЕТНОСТ И ДИЗАЈН
БЕОГРАД

ЗАВРШНИ РАД НА СТУДИЈАМА ТРЕЋЕГ СТЕПЕНА ДОКТОРСКИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ
(навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ)

На основу одлуке Сената Универзитета од _____, пошто смо проучили урађени
ДОКТОРСКИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ под називом:
(навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ)
„Ликовна форма (слика) као рефлексива односа структуре простора и човека“

кандидата: Радован Станојевића подносимо следећи:
(звање, име и презиме кандидата)

РЕФЕРАТ

1. Основни подаци о кандидату, докторској дисертацији/ уметничком пројекту

(Елементарни подаци о кандидату, наслову рада, обиму и библиографским подацима)

Кандидат Радован Станојевић рођен је 1974. године у Нишу. На Факултету ликовних уметности у Београду дипломирао је 2001. Године. Члан УЛУС-а је од 2005. године. Специјалистичке студије на Факултету уметности у Нишу завршио је 2011. године. Докторске студије на Факултету за уметност и дизајн уписао је 2012. године. До сада је је имао осам самосталних изложби и учешће на више од педесет колективних изложби.

Наслов докторског уметничког пројекта кандидата Радована Станојевића гласи: „Ликовна форма (слика) као рефлексива односа структуре простора и човека“. Обим текстуалног дела уметничког докторског пројекта кандидата, је око 33000 речи и 28 илустрација.

Библиографија

1. Ambrozić, Katarina, *Kubizam*, Rad, Beograd, 1960.
2. Argan, Đulio Karlo; Oliva, Akile Bonito, *Moderna umetnost 1770 – 1970 – 2000. 1.*, prevela Milena Marjanović, Clio, Beograd, 2006.
3. Argan, Đulio Karlo; Oliva, Akile Bonito, *Moderna umetnost 1770 – 1970 – 2000. 2.*, prevela Milena Marjanović, Clio, Beograd, 2006.
4. Arnason, H. H., *Istorija moderne umetnosti*, prevod Dušan Puvačić, Jugoslavija, Beograd, 1975.
5. Arnhajm, Rudolf, *Umetnost i vizuelno opažanje – Psihologija stvaralačkog gledanja*, preveo Vojin Stojić, Univerzitet umetnosti, Beograd, 1981.
6. Arnhajm, Rudolf, *Prilog psihologiji umetnosti*, (Beograd: Univerzitet umetnosti, 2003.), preveo Vojin Stojić, Univerzitet umetnosti, Beograd, 2003.
7. Bašlar, Gaston, *Poetika prostora*, prevela Frida Filipović, Gradac, Čačak, 2005.
8. Venturi, Lionello, *Od Giotto do Chagalla*, preveo Vladan Desnica, Mladost, Zagreb, 1952.

9. Virilio, Pol, *Kritični prostor*, prevela Slobodanka Šibalić, Gradac, Čačak, 1997.
10. Voringer, Vilhelm, *Apstrakcija i uosećavanje – prilog psihologiji stila*, preveli Tomislav Gavrić, Zoran Gavrić, samostalno izdanje, Bogovađa, 1996.
11. Gligorijević, Ljubomir, *Opredmećivanje u likovnom prostoru*, doktorska disertacija, Beograd, 1986.
12. Gombrih, E. H., *Umetnost i njena istorija*, prevela Jelena Stakić, Nolit, Beograd, 1980.
13. Ђурић, М. Александар, *Симултано око*, ЗЗУНС, Београд, 2001.
14. Janson, H. W., *Istorija umetnosti*, prevela Olga Šfarik, Jugoslavija, Beograd, 1970
15. Markuš, Zoran, *Fovizam i ekspresionizam*, Rad, Beograd, 1960.
16. Mena, Filiberto, *Analitička linija moderne umetnosti – Figure i ikone*, prevela Milena Marjanovic, Clio, Beograd, 2001.
17. Панић, Владислав, *Речник психологије уметничког стваралаштва*, ЗЗУНС, Београд, 1998
18. Read, Herbert, *Slika i misao*, preveo Ivo Ćurčin, Mladost, Zagreb, 1965.
19. Sezan, Pol, *Istina u slikarstvu*
20. Florenski, Pavel, *Prostor i vreme u umetničkim delima*, prevela Nada Uzelac, Službeni glasnik, Beograd, 2013.
21. Флоренски, Павле, *Икона-поглед у вечност: филозофија и технологија сликарства*, превео Димитрије М. Калезић, Теолошки погледи, Београд, 1979.
22. Trifunović, Lazar, *Slikarski pravci XX veka*, Prosveta, Beograd, 1994.
23. Tomassoni, Itallo, *Piet Mondrian*, prevela Mirna Cvitan, Naprijed, Zagreb, 1971.
24. Шобајић, Драган, *Како се пише стручни рад*, Факултет музичке уметности, Београд, 2014.

2. Предмет и циљ докторске дисертације/уметничког пројекта

(Показати да је реч о оригиналној идеји, значајној за развој научне или уметничке области)

Предмет докторског уметничког пројекта кандидата је уметничко истраживање и сликарска и теоријска интерпретација односа структуре простора урбане средине и човека. Кандидат уметничко истраживање темељи на претпоставци о међусобној повезаности и условљености човека и структуре простора, што се у сликарској интерпретацији дефинише као ликовни проблем који методолошки и концепцијски одређује процес реализације слике. Везу две целине он остварује у ликовном простору прожимањем просторних конструкција простора и човека заједничким елементима који граде обе структуре. Резултат и циљ истраживања је реализација интегралне ликовне форме која својом структуром рефлектује однос две целине у стварности. Независно да ли се ради о фигуративном или нефигуративном сликарском изразу кандидат указује на извесну везу човека и структуре ликовног простора.

2. Теоријски оквири и контекст уметничког истраживања

Теоријски оквири и контекст докторског уметничког пројекта кандидата базирају се у највећој мери на делима „Простор и време у уметничким делима“ Павла Флоренског, „Сликарска правца XX века“ Лазара Трифуновића, „Поетика простора“ Гастона Башлара и „Уметност и визуелно опажање“ Рудолфа Арнахајма

На основу теорије Павла Флоренског кандидат анализира структуру ликовног простора слике, његове конститутивне елементе и методе његове реализације. Он разграничава значење графичког и сликарског простора у структури слике, као и међусобну повезаност и условљеност два методолошка приступа која их одређују. Кандидат у структури слике дефинише композициону и конструктивну шему, које по теорији П. Флоренског представљају свет стварности (конструкција) и свет уметничког „унутрашњег садржаја“ и експресије (композиција). Он прожима ове две шеме у процесу реализације ликовног простора слике.

Кандидат се позива на историјски контекст развоја сликарског израза, између осталог и развоја сликарског простора, које је Л. Трифуновић сврстао у пет ликовних система: архаични, класични, средњовековни, ренесансни и модерни, да би у односу на искуство и контекст историјског наслеђа позиционирао и свој израз и своје сликарско истраживање које се примарно тиче проблема простора. Он се позива и на типологију простора Л. Трифуновића која је одређена према: карактеру, структури, димензијама и психолошком значењу, да би на основу те поделе градио, проблематизовао и теоријски тумачио сопствени ликовни простор.

Кандидат сликарски и теоријски промишља и истражује однос форме и простора као однос споља-унутра утемељен на теоријским интерпретацијама простора Гастона Башлара. Однос простора споља-унутра у сликарској интерпретацији резултира конкавном и конвексном формом које у простору слике значе позитивни односно негативни простор. Феномене, ефекат и значење конкавне и конвексне форме, позитивног и негативног простора и њихову примену у сликарском изразу истраживао је Р. Арнахајм у својој књизи „Уметност и визуелно опажање“.

Остали теоријски извори, на које је кандидат позивао, односе се на анализу развоја сликарског простора током историје уметности, у уводном, теоријском делу докторског уметничког пројекта.

4. Кратак опис реализованог уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат кандидата на тему „Ликовна форма (слика) као рефлексија односа структуре простора и човека“ чини практични део који подразумева сликарско истраживање, и теоријски део који интерпретира и образлаже развој сликарског процеса.

Кандидат је сликарско истраживање поделио у неколико фаза у оквиру почетне јединствене концепције. Он у наслову теме рада дефинише два појма „простор“ и „човек“, као концепцијски значајне, конститутивне компоненте ликовне форме. Сликарски процес развија у фазама у којима он анализира појединачно обе структуре и њихове различите односе као одговор на основни концепт насловне теме. Од приоритета структуре и конструкције простора у почетној фази, до доминантне форме људске фигуре која „преузима“ грађу конструкције простора у коме се налази. Интеракција две целине рефлектује се у различитим концепцијским, методолошким и ликовним приступима у реализацији ликовне форме (слике).

У теоријском делу докторског уметничког пројекта кандидат је анализирао ток сликарског процеса при чему је ликовне проблеме и ситуације образлагао у односу на историјско и савремено наслеђе и искуство. Текст је поделио на два дела која обрађују проблем простора и форме кроз историјско и савремено искуство других и кроз лично искуство у непосредној сликарској реализацији.

Први део текста посвећен је анализи историјског развоја простора на слици, хронолошки, од преисторије до почетка двадесетог века и појаве беспредметног сликарства. Ову анализу историјског и модерног развоја сликарског простора, кандидат је спровео као увод у контекст теоријске интерпретације и образложења свог сликарског истраживања.

У другом делу текста, кандидат теоријски интерпретира и образлаже развој сликарског процеса и ликовне проблеме које се у том процесу јављају позивајући се на сликарско искуство историјског и савременог стваралаштва, као и на теорије које истражују сличне проблеме простора и форме, на којима заснива и своје истраживање.

5. Остварени резултати и уметнички допринос

(Конкретно навести допринос научној, стручној или уметничкој области)

Исход докторског уметничког пројекта кандидата и допринос уметничкој области огледа се у ликовној материјализацији концепције коју је кандидат развијао и градио сликарским и теоријским истраживањем структуре и значења ликовног простора и његовог односа са структуром простора стварности. Он је указао на везе и међусобну условљеност структура „човека“ и „простора“, анализом и синтезом њихових просторних конструкција које коначно граде конструкцију простора слике.

Осим формалне ликовне материјализације, као извесне последице сликарског процеса, кандидат је указао на могућности и потенцијал сликарске методе којом се изнова реконструише простор слике и њен предметни садржај, а што се као вредност одражава у слојевитости ликовне структуре која је еквивалент слојевитом и сложеном значењу слике. Циљ методе перманентне реконструкције мотива је ревитализација сликарског процеса новим методолошким приступима, концепцијама и интерпретативним решењима. Процес тако обухвата естетско, технолошко, методолошко, и теоријско истраживање које се коначно манифестује као визуелна, ликовна сензација.

Поред реализације сликарских радова, кандидат је своје уметничко истраживање теоријски образложио и интерпретирао текстуалним делом. У првом делу текста ликовни проблем на релацији човек-простор анализирао је у контексту историјског искуства и развоја, да би у другом делу на основу те анализе, промишљао и тумачио сопствени сликарски поступак. На тај начин он своје, као и савремено уметничко, сликарско истраживање сагледава у односу на историјски контекст и континуитет. У другом делу текста кандидат је теоријски образложио сопствени сликарски поступак, његове развојне и концепцијске фазе, као и ликовне проблеме који се у том процесу јављају.

6. Закључак

(Навести да је докторска дисертација/уметнички пројекат урађена у свему према одобреној пријави, да је оригинално и самостално научно или уметничко дело и да су се стекли услови за његову јавну одбрану)

Сматрајући да је кандидат Радован Станојевић у свом докторском уметничком пројекту „Ликовна форма (слика) као рефлексција односа структуре простора и човека“ успешно обрадио ову веома обимну, захтевну и сложену тему, да је текст и уметнички део дисертације урађен према одобреној пријави, те да је реч о раду који представља оригинални и самостални уметнички пројекат, комисија предлаже да кандидат приступи усменој одбрани уметничког пројекта

Место и датум:

13. 05. 2016

Чланови Комисије за оцену подобности
кандидата и теме докторске
дисертације/уметничког пројекта

Проф. Милош Шобајић,
Факултет за уметност и дизајн,
Цон Незбит универзитет

Проф. Саво Пековић,
Факултет за уметност и дизајн,
Цон Незбит универзитет

Проф. Срђан Марковић,
Факултет уметности Ниш,
Универзитет у Нишу